

Πώς ἔπεσε ἡ Βασίλισσα

«Ἦτον, ἀδελφέ μου, δωδεκάτῃ τοῦ Ἰουλίου μηνός, ἡμέρα Κυριακή πρὸς τὸ ἑσπέρας. Ὁλος ὁ κόσμος ἦτον εἰς περιδιάβαση, εἰς τὸ βασιλικὸ κήπο, ὀνομαζόμενον Κεραμικὸ, ὅστις εἶναι εἰς τὴν ἄκρα τῆς πόλεως τοῦ Παρισίου. Εἰς αὐτὸ τὸν κήπο εὐρέθην καὶ ἐγὼ μὲ ἓνα φίλο. Ἀκούσαμε ἐξαίφνης κτύπους πιστολῶν καὶ τουφεκιῶν. Ἐρωτᾷ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐδεὶς ἤξεύρει νὰ εἶπει τί εἶναι. Τρέχουσι ὅλος ὁ λαός, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ, πρὸς τὰ τελευταῖα ὄρια τοῦ κήπου μετὰ θορύβου καὶ τί βλέπομε! Πλήθος στρατιωτῶν ἀπεσταλμένων ἀπὸ Βερσαλίας καὶ ἤρχετο κατὰ τοῦ Παρισίου, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπανάστασιν τὴν ὁποῖαν ὑποπτεύοντο ὅτι ἐμελλε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἐπαύριον, ἤγουν τὴ Δευτέρα...»

Μόλις ἐξημέρωσε, φίλε μου, καὶ ὅλοι οἱ πολῖται τοῦ Παρισίου βλέποντες πλέον φανερώς τοὺς σκοποὺς τῆς Αὐλῆς, ἐξωπλίσθησαν ἕκαστος καθὼς ἐδυνήθη, μὲ σκοπὸ νὰ πολεμήσουσι, ἀλλ' ἡ ἡμέρα ὅλη ἐπέρασε εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν...»

Τὴν Τρίτῃ τὸ πρωί, βλέπει ὁ λαὸς τοῦ Παρισίου, ὅτι δὲν ἔχει ὄπλα ἄρκετὰ διὰ νὰ ἐξοπλίσει ὅλους τοὺς πολῖτας. Ὑπάγουσι λοιπὸν καὶ πατοῦσι τὰ βασιλικά μαγαζία καὶ τοὺς ταρσανάδες καὶ ὅπου ἀλλαγῶν εὐρίσκοντο ὄπλα καὶ τὰ ἐπῆραν ὅλα, ἕως καὶ αὐτὰ τὰ κανόνια, μὲ τὰ ὁποῖα καλὰ ἐγγαστρωμένα ἐστόλισαν τὰς πλατείας...»

Ὑπάγουν οἱ ὀπλισμένοι πολῖται καὶ περικυκλοῦσι τὴ Βασίλειαν, διὰ νὰ ζητήσουσι καὶ λάβουσι ἀπὸ τὸν ἄρχοντα καὶ ἐπιστάτην αὐτῆς ὅσα ὄπλα εὐρίσκοντο εἰς αὐτήν. Τί εἶναι ὁμως ἡ Βασίλισσα;... Ἡ Βασίλισσα εἶναι ἓνα τεῖχος μικρὸν, ἀλλὰ ὄχυρότατον εἰς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως τοῦ Παρισίου, τοῦ ὁποῖου ἡ οἰκοδομὴ πρὸ πεντακοσίων σχεδὸν χρόνων ἔγινε εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν καὶ μὲ δαπάνην πολλῶν μιλιονίων. Αὐτὴ τὴν ἡμεταχειρίζοντο διὰ φυλακῆς, ἀλλὰ φυλακὴ σκληρὰ καὶ πολλῶν ἀδικῶν καὶ τυραννικῶν, εἰς τῶν ὧστε συνέβαιναν ὄχι ὀλίγας φορές, ἂν ἐκ δυστυχίας εἰς μίαν σύνοδον ἀνθρώπων ἐφευγεν ἀπὸ τὸ στόμα σου ἐξ ἀπροσεξίας λόγος κατὰ τῶν μινίστρων, ἂν ἔλεγες, παρδειγμάτος χάριν, ὅτι ὁ δεῖνα ἐπάτησε στραβά, νὰ γένεις τὴν ἐπαύριον ἀνάρπαστος καὶ νὰ φυλακισθεῖς εἰς αὐτὴ δι' ὅλη σου τὴν ζωὴν, χωρὶς νὰ ἤξεύρῃς οὔτε συγγενῆς οὔτε φίλος τί ἔγινες, οὔτε νὰ ἔχεις ἀδεια νὰ γράφεις ἐπιστολὴν ἢ νὰ δώσεις εἰδηση εἰς κανέναν... Φυλακὴ καθὼς βλέπει, ὡραία διὰ πρωτοφάλτας.

Οἱ ὀπλισμένοι λοιπὸν βλέποντες, ὅτι ὁ ἄρχων Δελονέ, αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιστάτου, δὲν ἤθελε νὰ ἀνοίξῃ τὰς

πύλας, τὴν ἐβίασαν. Ἦτον δύο ὄραι μετὰ τὸ γεῦμα καὶ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα εἰς τὰς πέντε τὴν ἐπῆραν. Τὸ πρῶτον ἔργο, ἐμβαίνοντες εἰς τὸ κάστρο, ἦτο νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἄθλιο Δελονέ καὶ ἄλλον ἓνα δεύτερον ἄρχοντα μετ' αὐτόν.

... Ὑπάγων λοιπὸν εἰς τὸν καφενέ, ἠπάντησα τοὺς πορθητὰς τῆς Βασιλίας, συνοδευμένους μὲ τριακοσίας ἢ τετρακοσίας χιλιάδας λαοῦ, οἱ ὁποῖοι περιέφεραν εἰς ὅλας τὰς ρύμας τῆς πόλεως, ἐπάνω εἰς μακρὰ κοντάρια, θέαμα φρικτόν!, τὰς δύο κεφαλὰς αἰμοσταγεῖς...»

Μόλις ἐξημέρωσε, φίλε μου, καὶ πατεῖς με πατῶ σι, τὸ τῆς παροιμίας, ἔγιναν ἀφαντοὶ πολλοὶ μινίστροι, δοῦκες, κόμητες, δούκισσαι, κομήτισσαι καὶ ἄλλαι ἀρχόντισσαι ἐκ τῆς συνοδείας τῆς βασιλίσσης καὶ πέντε πρίγκηπες τοῦ βασιλικοῦ αἵματος...»

Εἶδα πολλὰ δεινὰ, πολλὰ περίεργα καὶ ἀξιοσημείωτα. Θέλεις ἄλλο ἀξιότερον σημειώσεως παρὰ νὰ βλέπεις ἐπ' ἄμβωνος ἓνα ἱεροκήρυκα ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ νὰ διδάσκει περὶ τῆς ἐλευθερίας, λαμβάνων τὴν περικοπήν ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας (κεφ. 5, ἐδ. 13): «Ἡμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίαν ἐκλήθημεν, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις». Νὰ βροντᾷ κατὰ τῶν ἀριστοκρατῶν, τῶν ἀρχιερέων δηλονότι καὶ τῶν εὐγενῶν, νὰ λέγει ὅτι οἱ σταυρώσαντες τὸν Ἰησοῦν ἦσαν ἀριστοκράται, καλόγηροι δηλονότι καὶ εὐγενεῖς, ὁποῖοι ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς, γραμματεῖς, φαρισαῖοι καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ τοῦτο διότι ὁ Ἰησοῦς ὑπερασπίζετο τὸ τρίτον τάγμα καὶ ἐδίδασκε τὴν ἀδελφικὴν ἰσότητά. Νὰ λέγει τοιαῦτα πολλὰ, χωρὶς νὰ φοβᾷται τινὰ μὴ' αὐτὸν τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Παρισίου; Ὁ ὁποῖός ἀρχιεπίσκοπος ὀλίγον ἔλειπε νὰ λιθοβοληθῇ εἰς Βερσαλίαν ἀπὸ τὸ λαὸν, διὰ τὸ νὰ ἐλάλησεν εἰς τὴν συνέλευσιν κατὰ τοῦ τρίτου τάγματος. Μόλις ἐξῆλθε τῆς συνόδου καὶ εἶδε νὰ πίπτουσι οἱ λίθοι χαλαζῆδόν εἰς τὸ ἀμάξιόν του, τοῦ ὁποῖου τὰ ὑάλινα θυρίδια ὅλα συνετρίβησαν. Αὐτὸς μετὰ βίας ἐσώθη εἰς τὸν οἶκον του ἀβλαβῆς. Ἐνας ὁμως ἄλλος ἀρχιερεὺς, ὅστις ἦτο μαζί του εἰς τὸ ἀμάξιον, ἔλαβε εἰς τὸν ὦμον ἓνα καλὸ λιθοβολισμὸν.

Κατὰ τὸ παρὸν οἱ Παρισινοὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὸ νὰ κατεδαφίσουσι τὴ Βασίλειαν. Ἀπὸ τῆς 14 Ἰουλίου ἤρχισαν νὰ τὴν κρημνίζουσι καὶ μόλις ἐχάλασαν ἀκόμη τὸ ἤμισον.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ

(Γράμμα στὸν Πρωτοφάλη τῆς Σμύρνης ἀπὸ 8.9.1789)